

Aleg. 74.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem do ustawy postanawiającej, że grzywny nakładane przez władze sądowe i polityczne, a przeznaczone dla funduszków ubogich, wpływać mają do Wydziałów powiatowych, i o petycyi Wydziału powiatowego w Zbarażu, żeby powyższa ustawa zarazem postanawiała, że grzywny te wpływać mają do funduszu miejscowych ubogich nie jako dochód, lecz do pomnożenia zakładowego majątku funduszu.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 4. września b. r., przydzielił Wysoki Sejm komisyi administracyjnej sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem do ustawy postanawiającej, że grzywny nakładane przez władze sądowe i polityczne, a przeznaczone dla funduszków ubogich, wpływać mają do Wydziałów powiatowych. Do przedłożenia tego widział się Wydział kraj. zniewolony licznemi petycyami Wydziałów powiatowych, które bądźto wprost do Wydziału krajowego wnoszone, bądź przez Wysoki Sejm w ubiegłych latach Wydziałowi kraj. przekazane bywały, a które wskazując na nieodpowiedni sposób zarządu miejscowemi funduszami ubogich w wielu bardzo gminach, domagały się zarządzenia, żeby grzywny, które na mocy istniejących ustaw i rozporządzeń wpływać mają do funduszków lub na rzecz miejscowych ubogich w gminie, dla ułatwienia nadzoru przesyłane zostały na ręce Wydziałów powiatowych.

Grzywny nakładane przez władze sądowe przeznaczone są w myśl §. 241 kod. karn. na rzecz ubogich tej miejscowości, w której czyn karygodny został popełniony. Niemniej i grzywny, przez władze polityczne orzekane, wpływają zwykle do funduszków ubogich lub na rzecz miejscowych ubogich, o ile szczegółowe przepisy odmiennych nie zawierają postanowień. Dalej wpływać mają także według §. 62 ust. gmin. na rzecz ubogich miejscowych, lub funduszu zapomogi w gminie, kary pieniężne orzeczone przez zwierzchność gminną na podstawie §§. 60 i 61 tejże ustawy.

Stosownie do przepisu §. 50 ust. gmin., jest zwierzchność gminna organem zarządzającym i wykonawczym gminy, a naczelnik gminy załatwia stosownie do §. 56 ust. gmin. sprawy ubogich według ustaw i urzędzeń, zawiaduje zakładami gminnemi i nadzoruje zakład własny zarząd mające, o ile akt fundacyjny lub umowa nie zawierają odmiennych postanowień.

Dlatego też kwoty pochodzące z grzywien, nakładanych przez władze sądowe i polityczne, a przeznaczone dla funduszków, lub na rzecz ubogich miejscowych, wpływają na ręce zwierzchności a względnie na ręce naczelników gmin.

Pobierane jednak na tej podstawie przez zwierzchności gminne kwoty zostają niestety częstokroć użyte nie na cele przeznaczone, ale, jak to w wielu wypadkach stwierdzono, używają je zwierzchności gminne dowolnie na własną lub na innych nieuprawnionych korzyść. Skutkiem zaś niestałości takich dochodów, które się też dlatego preliminarzem objąć nie dają, jest utrudnienie, a raczej uniemożliwienie kontroli Wydziałom powiatowym nad funduszami ubogich gmin, których wyłącznym niemal źródłem są pomienione grzywny.

Usilne zabiegi Wydziału krajowego, żeby w drodze administracyjnej polecono władzom sądowym i politycznym, że fundusze tego rodzaju nie wprost do zwierzchności gminnej, lecz za pośrednictwem Wydziałów powiatowych do funduszy ubogich miejscowych nadsyłane być winne, nie odniosły pomyślnego skutku, gdyż c. k. Ministerstwa Sprawiedliwości i spraw wewnętrznych orzekły ostatecznie rozporządzeniami z dnia 3. czerwca 1880, L. 2463 i z dnia 11. czerwca 1880 L. 8089, że według postanowień §§. 27 i 35 ust. gmin. w Galicyi, naczelnicy gminy powołanymi są do odbierania kwot przypadających z grzywien miejscowym funduszom ubogich, o ile akt fundacyi lub umowa nie zawierają odmiennych postanowień.

W skutek starań Wydziału krajowego zostały wprowadzone zarządzenia, ażeby władze sądowe i polityczne zawiadamiały Wydziały powiatowe o każdorazowym przesłaniu zwierzchnościom gminnym z ściągniętych przez te władze grzywien na rzecz ubogich miejscowych lub funduszy ubogich w gminie, zarządzenia te atoli okazały się niedostateczne dla przeprowadzenia ścisłej kontroli, która by chroniła fundusze ubogich od ciągłych i dotkliwych strat.

Wobec tego stanu rzeczy, nie pozostała Wydziałowi krajowemu inna droga jak przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zmieniającej postanowienia ustawy gminnej, które stoją na przeszkodzie zaprowadzeniu tak pożądaney kontroli nad gminnymi funduszami ubogich.

Komisya administracyjna zgadza się też zupełnie z zapatrywaniami Wydziału co do potrzeby odpowiednich zmian, a raczej uzupełnień w ustawie gminnej, sądzi jednak, że zmiany te, nie jak to Wydział krajowy wnosi przy §. 56 ustawy gminnej, traktującym o zarządzie majątku gmin, ale raczej przy §. 98 ustawy gminnej zmienionym ustawą z dnia 18. lutego 1875 (Dz. ust. i rozp. krajowych L. 14) normującym nadzór nad gminami, uczynione być winne.

Dalej sądzi komisya, że należy nadzór ten rozciągnąć nietylko na grzywny, które od władz sądowych i politycznych wpływają, ale i na te, które od zwierzchności gminnej nakładane, również na rzecz ubogich miejscowych lub funduszu zapomogi (ubogich) w gminie wpływać mają.

Natomiast nie może się komisya administracyjna przychylić do żądania Wydziału powiatowego w Zbarażu, wyrażonego w petycyi uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 13. września tejże komisyi przydzielonej, żeby projektowana ustawa zarazem postanawiała, że pieniądze z owych grzywien wpływają do funduszu miejscowych ubogich nie jako dochód, lecz do pomnożenia zakładowego majątku tego funduszu, a to z powodu, że przy sankcyach karnych w wielu ustawach i rozporządzeniach państwowych, na mocy których grzywny dla ubogich miejscowych są przeznaczone zawarta jest alternatywa, że grzywny te na rzecz ubogich miejscowych, albo do funduszu ubogich miejscowych wpływają, projektowana więc przez Wydział powiatowy zbarazki zmiana, wkraczałyby musiała w części w zakres ustawodawstwa państwowego, a nadto nie dla wszystkich gmin może byłaby odpowiednią.

Komisya administracyjna przeto wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić projekt załączonej pod A. ./• ustawy i powziąć załączoną pod B. ./• uchwałę.“

Lwów 23. września 1882.

Przewodniczący :

G r o c h o l s k i.

Sprawozdawca :

Tadeusz Dzieduszycki.

A.

U S T A W A

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zmieniająca postanowienia §. 98 ust. gminnej w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 18. lutego 1875.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam jak następuje:

Art. I.

§. 98 ustawy gminnej w brzmieniu nadanem mu ustawą z dnia 18. lutego 1875 (Dz. ust. i rozp. kraj. L. 14) zostaje uchylonym, i ma brzmieć jak następuje:

§. 98.

Rada powiatowa, a w jej zastępstwie Wydział powiatowy czuwa nad tem, aby wkładowy majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostało uszczuplone.

Wydział powiatowy winien również czuwać nad tem, aby grzywny nakładane przez władze sądowe, polityczne, i zwierzchności gminne, które według obowiązujących przepisów wpływają na rzecz ubogich miejscowych, lub funduszu zapomogi (ubogich) w gminie, użyte były na cel przeznaczony, i ma tenże wykonywać w tym celu potrzebną kontrolę, wedle okoliczności, co uzna za stosowne zarządzić, a mianowicie także żądać, aby kary te wpływały za pośrednictwem Wydziałów powiatowych.

Sejm, a w jego zastępstwie Wydział krajowy, ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gmin i zakładów gminnych.

Wydział krajowy może w tym celu, gdy uzna tego potrzebę, żądać objaśnień i usprawiedliwień od reprezentacyi gminnej, za pośrednictwem Wydziału powiatowego; wyjątkowo zaś w razach nagłej potrzeby, żądać takich wyjaśnień bezpośrednio, może również i przez delegowanie komisji zarządzać dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru, upoważniony jest Wydział krajowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

·|

B.

Uchwała.

Petycja Wydziału powiatowego w Zbarażu, wniesiona do Sejmu dnia 12. września 1882 r. L. 188, w sprawie grzywien, które do funduszu albo na rzecz miejscowych ubogich w gminie wpływają, zostaje załatwioną przez uchwalony pod A. projekt do ustawy.
